

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ТРАВМАТОЛОГІЯ І ОРТОПЕДІЯ**

Спеціальність: **222 «Медицина»**
Освітньо-професійна програма: **Медицина**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 48**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **5**
Семестр(и): **IX (осінній), X (весняний)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2028-2029**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття**
Підсумковий контроль: **диференційований залік**
Пререквізити: **«Анатомія людини», «Фізіологія», «Мікробіологія, вірусологія та імунологія», «Патоморфологія», «Патофізіологія», «Фармакологія», «Радіологія», «Клінічна анатомія і оперативна хірургія», «Неврологія», «Дерматологія, венерологія», «Судова медицина. Медичне правознавство», «Оториноларингологія», «Офтальмологія», «Фізична реабілітація, спортивна медицина», «Фтизіатрія».**

Кафедра екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії, травматології та протезування: проспект Незалежності 13, КНП ХОР «Обласна клінічна лікарня»; пров. Балакірева 3а, КНП «Міська клінічна лікарня швидкої та невідкладної медичної допомоги ім. проф. О.І. Мещанінова» Харківської міської ради, 5 поверх

Керівник освітнього компонента: проф. Голка Григорій Григорович email: hh.holka@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=224>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Травматологія і ортопедія це самостійна клінічна дисципліна, що займається розробкою заходів щодо профілактики травматизму, лікуванням постраждалих і хворих із механічними ушкодженнями та захворюваннями опорно-рухового апарату, а також їх наслідками в мирний і військовий час. Травматологія і ортопедія забезпечує організацію спеціалізованої ортопедо-травматологічної допомоги постраждалим з пошкодженнями опорно-рухового апарату, здійснює лікування хворих і поранених з ускладненнями травм, та проводить розробку системи профілактичних заходів з попередження травматизму серед населення, розробку та впровадження в клінічну практику перспективних технологій реконструктивно-відновних операцій.

МЕТА КУРСУ: студенти навчаються формуванню практичних навичок діагностики та лікування хворих з ушкодженнями системи опори та руху, організації травматологічної допомоги хворим з пошкодженнями опорно-рухового апарату на догоспітальному та госпітальному етапах, загальних питань вогнепальних пошкоджень.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність

за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

- Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.
- Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки з позиції доказової медицини у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем, включаючи систему раннього втручання.
- Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
- Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.
- Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).
- Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
- Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
- Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у тому числі міжнародними, заснованими на принципах доказової медицини; у разі необхідності розширення стандартної схеми вміння обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
- Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.
- Організовувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.
- Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної

діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.

- Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних, інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
- Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
- Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців; управляти конфліктами на міжособистісному та організаційному (професійному) рівні, налагоджувати ефективну комунікацію в фаховому та нефаховому середовищі.
- Діяти у професійній сфері з урахуванням власної свободи й безпеки у співпраці й порозумінні з членами соціума – як фахівцями, так і нефахівцями; вміти приймати рішення самостійно, нести відповідальність за свої дії; ефективно працювати в команді, керуючись принципами лідерства та взаємоповаги.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (10 год.):

1. Вступ до травматології і ортопедії. Регенерація кісткової тканини. Транспортна іммобілізація. Травматична хвороба. Клініка, діагностика, лікування. Травматичний шок.
2. Закриті та відкриті переломи. Сучасні методи лікування переломів. Показання і протипоказання до оперативного лікування.
3. Відкриті невогнепальні та вогнепальні переломи, особливості лікування. Травматичний остеомієліт. Поранення і пошкодження кровоносних судин та нервів.
4. Пошкодження хребта та таза. Клініка, діагностика, лікування. Синдром тривалого здавлювання.
5. Остеохондроз хребта, остеоартроз. Клініка, діагностика, лікування.

Перелік тем практичних занять (40 год.):

1. Введення в спеціальність. Регенерація кісткової тканини. Особливості обстеження травматологічних та ортопедичних хворих. Сучасні методи діагностики та лікування переломів. Класифікація переломів кісток.
2. Ушкодження плечового поясу. Травматичні вивихи. Поранення і пошкодження кровоносних судин та нервів.
3. Переломи верхньої кінцівки. Травматична хвороба. Травматичний шок.
4. Переломи хребта та тазу. Синдром тривалого здавлювання, етіологія, патогенез. Вогнепальні поранення суглобів і кісток, їх класифікація.
5. Переломи нижньої кінцівки. Методи консервативного лікування в травматології та ортопедії, показання і протипоказання до оперативного лікування.
6. Природжені деформації хребта (сколіотична хвороба), м'язова кривошия. Курація хворих.
7. Природжені деформації кісток, вроджений вивих стегна, клишоногість.
8. Остеохондроз хребта, остеоартроз. Клініка, діагностика, лікування. Захист навчальної історії хвороби. Диференційований залік.

Перелік тем самостійної роботи студента (40 год.)

1. Основні відомості про травматизм. Види травматизму. Професійні захворювання апарату опори та руху.
2. Остеохондропатії.
3. Транспортна іммобілізація.
4. Гематогенний остеомієліт.
5. Реабілітаційна фізіомеханотерапія і лікувальна гімнастика.
6. Інфекційно-токсичні захворювання хребта.

7. Запальні захворювання кісток та суглобів.
8. Кісткова онкологія.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, метод стандартизованого пацієнта

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukczyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) Індивідуальні завдання студента (далі – ІЗС) не є обов'язковим елементом, але при бажанні здобувача освіти може бути виконане і оцінюються в балах ECTS (не більше 10), які додаються до суми балів, набраних за поточну навчальну діяльність. На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (не більше 10).

Підсумковий контроль. Умовою допуску до диференційованого заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за диференційований залік становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + \text{диференційований залік}$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Елсон, Рой Л. Догоспітальна допомога при травмах. International Trauma Life Support: переклад з англ. 9-го вид. / Рой Л. Елсон, Кайї Г. Гат, Джон Е. Кемпбелл; наук. ред. пер.: А.О. Волосовець. — К.: ВСВ «Медицина», 2023. — 440 с.
2. Травматологія та ортопедія: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів. Видання – 2е / за ред. Голки Г.Г., Бур'янова О.А., Климовицького В.Г.- (Укр.) Вінниця: Нова Книга, 2019. – 432 с.
3. Treatment in Traumatology: methodical instructions for self-study of 5 course students of medical faculties / comp. H. H. Holka, O. G. Fadeyev et al. – Kharkiv : KhNMU, 2019. – 28 p.
4. Dorsopathy : manuals in discipline "Traumatology and orthopedics" for self-study of 5th year students of medical faculties / comp. H. H. Holka, A. O. Oliynyk, D. A. Istomin et. al. – Kharkiv : KhNMU, 2021. – 24p.
5. Self-massage; Types and methods of execution: Tutorial/ Shyshchuk V.D., Terekhov A.N., Nurein M.N., Mrita E.G.- Суми: ТОВ «ВПП «Фабрика друку», 2021.-104p.
6. Транспортна іммобілізація : метод. вказ. для самостійної роботи студентів 3-го курсу IV медичного факультету (бакалаври) / упоряд. Г. Г. Голка, М. А. Гаркуша, А. О. Олійник та ін. – Харків : ХНМУ, 2020. – 20 с.
7. Особливості обстеження хворих з травматологічними та ортопедичними ушкодженнями : методичні вказівки для проведення практичного заняття здобувачам вищої освіти з дисципліни «Травматологія і ортопедія» / упорядники: Г. Г. Голка, А. О. Олійник, О. Г. Фадєєв [та ін.] ; Харківський національний медичний університет. — Харків : ХНМУ, 2025. — 37 с.

В.о. зав. кафедрою екстреної невідкладної медичної допомоги,
ортопедії, травматології та протезування, професор

Голка Г.Г.